

Askerî memurlar kanununa bazı maddeler ilâvesine ve 2505 sayılı kanunun 6 ve 7 nci maddelerinin ilgasına dair olan 3280 sayılı kanunun birinci maddesinin (B) fıkrasının değiştirilmesi hakkında kanun lâiyhası ve Millî Müdafaa Encümeni mazbatası (1/298)

T. C.

Başvekâlet

Muamelât Umum Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı: 71-132 6/1745

23 . VI . 1944

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Askerî Memurlar Kanununa bazı maddeler ilâvesine ve 2505 sayılı kanunun 6 ve 7 nci maddelerinin ilgasına dair olan 3280 sayılı kanunun birinci maddesinin (B) fıkrasının değiştirilmesi hakkında Millî Müdafaa Vekillîğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 14 . VI . 1944 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâiyhasının esbabı mucibesıyla birlikte sunulmuş olduğunu arz ederim.

Başvekil

Ş. Saracoğlu

Mucip sebepler

3280 sayılı kanunun birinci maddesinin (B) fıkrasında (Harbiye ve Deniz Harp Okulları, Üniversitenin muhtelif fakülteleri ve Veteriner Fakültesi askerî okurlardan ahlâkî vasıfları iyi olduğu halde imtihanda muvaffak olamayanlar veya sıhhi halleri subay olmağa müsait olmayıp askerî memur olmağa elverişli olanlar meslek mektebiyle İhtiyat subay mektebi tahsillerini ikmal etmek şartıyla muamele memuru nasbolunurlar) denilmektedir.

Bu fıkradaki ahlâkî vasıfları iyi olmakla beraber çok iyi derecede tahsiline devam etmekte iken sıhhati bozulan okurların muamele memuru okuluna gönderilmeleri başka emellerle bu mekteplere intisap edenler üzerinde fena tesir bırakmaktadır. Bu gibilerin mağdur olmalarına meydan verilmemesi için yüksek tahsil takip etmek fırsatının verilmesi uygun görüldüğünden mezkûr kanunun birinci maddesinin (B) fıkrasının tadiline lüzum hâsıl olmuştur.

T. B. M. M.

Millî M. Encümeni

Esas No. 1/298

Karar No. 37

14 . VII . 1944

Yüksek Reisliğe

Askerî memurlar kanununa bazı maddeler ilâvesine ve 2505 sayılı kanunun altıncı ve yedinci maddelerinin ilgasına dair olan 3280 sayılı kanunun birinci maddesinin (B) fıkrasının değiştirilmesi hakkında Millî Müdafaa Vekillîğince hazırlanıp Başvekâletin 23 Haziran 1944 tarih ve 6/1745 sayılı tezkeresiyle Yüksek Reisliğe sunulan ve Encümenimize havale buyurulan kanun lâyihası ilgili vekiller ve vekâletlerin mümessilleri hazır buldukları halde müzakere olundu.

Halen mevcut kanuna göre harp ve Deniz Harp Okulları ve Üniversitenin muhtelif fakülteleri ve veteriner fakültesi askerî okullarından ahlâkî vasıfları iyi olduğu halde imtihanda muvaffak olamıyanlar veya sıhhi durumları subay olmağa elverişli bulunumayıpta askerî memur olmağa müsait bulunanlar, meslek mektepleriyle İhtiyat Subay mektebi tahsillerini ikmal etmek şartıyla muamele memurluğuna tâyin edilmektedirler.

Halbuki yukarıda bahsi geçen mekteplerdeki askerî okurlardan ahlâkî vasıfları iyi olmakla beraber iyi derecede tahsiline devam etmekte iken sıhhati bozulanlar zuhur ettiği görülmüş ve elinde olmıyan sebeplerle sıhhi durumu subaylığa mâni ve fakat tahsiline devama ve memur olmağa müsait bulunan bu gibi yüksek kabiliyetli okurların da, mer'î kanuna göre imtihanda muvaffak olamıyanlar gibi aynı muameleye tâbi tutulmaları bunların mağduriyetlerine sebep olduğu ve keyfiyet bu mekteplere intisap eden ahlâklı zeki ve çalışkan zümre üzerinde fena tesir bırakmakta bulunduğu anlaşılmış ve bu mağduriyete mahal kalmamak ve bu gibi kabiliyetli ve çalışkan okurlardan yüksek tahsil görmüş olarak istifadeyi sağlamak için Hükümetin teklif ettiği bu kanun lâyihası Encümenimizce esas itibariyle muvafık görülmüştür.

Ancak teklif edilen lâyihada harp okulları ve Üniversite fakültelerinde tahsilde iken sıhhi ârıza sebebiyle subay olmak şartını kaybeden

okurların, istedikleri takdirde münhasıran hukuk veya edebiyat fakültelerine girebilmeleri derpiş edilmiştir. Halbuki iki ve daha ziyade sene üniversitenin herhangi bir fakültesinde Ordu namına tahsil görüpte yukarıda izah edilen sıhhi ârızaya uğrıyan okurlara münhasıran hukuk ve edebiyat fakültelerine girebilmek hakkını tanıyıda esasen devam etmekte oldukları diğer yüksek tahsil kapılarını kapamak, meselâ Tıbbiye, Veteriner ve Yüksek Mühendis fakültelerinde tahsilde iken sıhhi ârıza yüzünden subaylık hakkını kaybeden ve fakat Devlet memuru olmak şartı mahfuz bulunan okurların yeniden Hukuk veya Edebiyat fakültelerine girerek Üniversite tahsiline baştan başlamalarını, meslek değiştirmelerini ve bu suretle senelerce sarfedilen emek ve zamanın boşa gitmesini mücip olacağı Encümenimizce tebarüz ettirilmiş ve bu gibi okurlara bahşedilmek istenilen imkânların kendi meslekleri dahilinde tahsile devamlarını sağlayacak şekilde genişletilmesi muvafık görülmüş ve karar altına alınmıştır.

Bu cihet böylece takarrür ettikten sonra; Üniversitenin muhtelif fakültelerinde Millî Müdafaa Vekâleti hesabına tahsilde bulunan bazı okurların, bu vekâlet hesabına taahhüt ettikleri uzun vâdeli mecburi hizmetten kurtulmak ve bu bakımdan hizmet müddeti daha müsait olan diğer vekâletler hesabına tahsilini bitirmek cihetine temayül etmeleri varit olabileceği mülâhazası da gözönünde tutularak bu gibi temayülleri önlemek maksadiyle, bu okurların, tahsillerini ve askerî hizmetlerini bitirdikten sonra hensus oldukları vekâletler emrinde, tıpkı orduda olduğu gibi 15 sene mecburi hizmetle mükellef tutulmaları ve tekaütlüklerinin sivil memurların tâbi bulunduğu şartlara tâbi tutulması kabul edilerek bu ihtimal de bu suretle giderilmiştir.

Şu kadar ki, muhtelif fakültelerin birinci sıralarında M. M. hesabına tahsilde bulunanlar henüz hakikî meslek tahsiline girmiş sayılmıya-

eaklarından bunlardan sıhhi durumları subaylık şartlarını kaybedecek derecede bozulanları mutlaka aynı meslekte tahsile devamlarında zaruret olmadığından bunların tıpkı harp ve deniz harp okullarındaki emsali okurlar gibi muameleye tâbi tutulmaları yani istedikleri takdirde Hukuk veya Edebiyat fakültelerinde M. M. Vekâleti hesabına tahsile devam etmeleri veya muamele memuru olmak üzere muameleye tâbi tutulmaları; kendi mesleklerinde diğer vekâletler hesabına tahsile devam hakkının ancak ikinci ve daha yukarı sınıflar için tanınması kararlaştırılmıştır.

Aynı sene içinde M. M. Vekâleti hesabından diğer bir vekâlet hesabına vâkı olacak bu kabîl intikallerde bütçe bakımından grkması muhtemel zorluğu karşılamak için de; yeni sene bütçesinin kabulüne kadar bu gibi okurların senesi içinde yine M. M. Vekâleti bütçesinde bunlar için mevzu bulunan tahsisattan idareleri muva-

fık görülmüş ve lâyhada bu bakımlardan gereken değişiklikler yapıldıktan sonra, encümenimiz tarafından ittifakla kabul olunmuştur.

Umumî Heyete gönderilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulmuştur.

M. M. En. Reisi	M. M.	Kâtip
Sinob	Ağrı	
C. K. Inceday	H. Tuğaç	
Bolu	Bursa	Bursa
Korgl. A. Alptdoğan	Gl. A. Atlı	Gl. N. Tınaz
Çankırı	Erzurum	Erzurum
Dr. A. Arkan	A. Akyürek	Gl. Z. Soydemir
İsparta	İstanbul	Kars
Gl. E. Durukan	Ş. A. Ögel	Gl. Hasan Durudoğan
Kayseri	Kocaeli	Mardin
N. Toker	Gl. M. Bakû	Dr. Aziz Uras
Muğla	Siird	Tekirdağ
S. Güney	B. Türkey	R. Apak
Tokad		
Ş. Çelikkol		

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Askerî Memurlar Kanununa bazı maddeler ilâvesine ve 2505 sayılı kanunun 6,7 nci maddelerinin ilgasına dair olan 3280 sayılı kanunun birinci maddesinin (B) fıkrasının değiştirilmesi hakkında kanun lâyhası

MADDE 1. — 3280 sayılı kanunun birinci maddesinin (B) fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

B) Harp ve Deniz okulları, üniversitenin muhtelif fakülteleri ve veteriner fakültesi askerî okullarından ahlâk vasıfları iyi olduğu halde:

I. İmtihanda muvaffak olamayanlar;

II. Sağlık durumları subay olmağa gayri müsait fakat askerî memur olmağa elverişli olanlar, meslek ve yedek subay okulları tahsillerini bitirmek suretiyle muamele memuru nasbolunurlar.

Yukarıki II nei bendde yazılı bulunanlar, istedikleri takdirde hâkim ve öğretmen sınıflarının ihtiyacı nispetinde üniversitenin alâkalı

MİLLÎ MÜDAFAA ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

Askerî Memurlar Kanununa bazı maddeler ilâvesine ve 2505 sayılı kanunun 6, 7 nci maddelerinin ilgasına dair olan 3280 sayılı kanunun 1 nci maddesinin (B) fıkrasının değiştirilmesi ve bu fıkraya bazı hükümler ilâvesi hakkında kanun lâyhası

MADDE 1. — 3280 sayılı kanunun birinci maddesinin (B) fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

I. B) Harp ve Deniz Harp Okulları ve Üniversitenin muhtelif fakülteleri ve Veteriner fakültesi askerî okullarından ahlâk vasıfları iyi olduğu halde, imtihanda muvaffak olamayanlar, meslek ve yedeksubay okulları tahsillerini bitirmek suretiyle muamele memuru nasbolunurlar.

II. Sağlık durumları subay olmağa gayri müsait, fakat askerî memur olmağa elverişli olan Harp ve Deniz Harp okulları ve Üniversitenin muhtelif fakülteleriyle Veteriner Fakültesinin birinci sınıfında bulunanlar istedikleri takdirde hâkim ve öğretmen olmak üzere Üniversitenin alâkalı fakültelerine gönderilip tahsillerini ikmal-

Hü.

M. M. E.

fakültelerine gönderilip tahsillerini ikmalinden sonra yedek subay okulunu da bitirmek şartıyla hâkim veya öğretmen yetiştirilirler. Bu fakültelerde muvaffak olamıyanlar yukarıki II nci bend esasları dairesinde muamele memuru olurlar.

den sonra Yedeksubay Okulunu da bitirmek şartıyla hâkim veya öğretmen yetiştirilirler.

Bunlardan askerî hâkim ve askerî öğretmen olmak istemiyenlerle buralarda da muvaffak olamıyanlar 1 nci bent esasları dairesinde muamele memuru olurlar.

III. Üniversitenin tıbbiye, eczacı, dişçi, kimya ve diğer fakülteleriyle veteriner fakültesinin ve teknik üniversite fakültelerinin ikinci ve daha yukarı sınıflarında iken sağlık durumları subay olmak şartını kaybettiği, fakat askerî veya sivil memur olmağa müsait bulunduğu tam teşekküllü bir sıhhi heyet raporiyle tesbit edilen okurlardan arzu edene iase, ilbas ve ibateleri mevcut yurt ve müesseselerde veya diğer suretle alâkalı vekâletler tarafından temin olunmak üzere buldukları fakültede tahsillerine devam ederler. Bu kabil okurlar, meslek tahsillerini ve yedeksubaylık hizmetini bitirdikten sonra hesabına tahsil gördükleri vekâlet emrinde 15 sene mecburi hizmet yaparlar. Bunların tekaütlükleri mülki tekaüt kanunları hükümlerine göre yapılır. Bu okurlardan kendi fakültelerinde tahsile devam etmek istemiyenler ve bu fakültelerde muvaffak olamıyanlar yine birinci bentteki esaslar dairesinde muamele memuru olurlar.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini icraya Milli Müdafaa Vekili memurdur.

14. VI. 1944

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
Ş. Saracoğlu	A. R. Türel	A. R. Artunkal
Da. V.	Ha. V.	Ma. V.
Hilmi Uran	N. Menemencioglu	F. Ağralı
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
Yücel	Sirri Day	Fuad Sirmen
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
Dr. H. Alataş	Suad H. Ürgüblü	Ş. R. Hatipoğlu
Mü. V.		Ti. V.
A. F. Cebesoy		C. S. Siren

MADDE 2. — Hükümetin ikinci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Hükümetin üçüncü maddesi aynen kabul edilmiştir.